

205267

BIBLIOTECA LEGILOR UZUALE ANNOTATE

No. 39

LEGEA

CIRCULAȚIEI BUNURILOR

Reglementarea circulațiunii pământurilor
dobândite prin legile de împroprietărire

Insoțită de Expunerea de motive
a D-lui Ministru I. MIHALACHE
Avizul Consiliului Legislativ și
Raportul dela Cameră

BUCUREȘTI

EDITURA „CURIERUL JUDICIAR”, S. A., Strada Artei, No. 5

1929

Lei 30.—

BIBLIOTECA LEGILOR UZUALE ADNOTATE

No. 39

LEGEA

CIRCULAȚIEI BUNURILOR

**Reglementarea circulației pământurilor
dobândite prin legile de împrumut**

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Insoțită de Expunerea de motive
a D-lui Ministru I. MIHALACHE
Avizul Consiliului Legislativ și
Raportul dela Cameră

BIBL. UNIV. CLUJ

0490*13. II. 1930

EXEMPLAR LEGAL

BUCUREȘTI

EDITURA „CURIERUL JUDICIAR”, S. A., Strada Artei, No. 5

1929

LEGE*)

Pentru

Regulamentarea circulației pământurilor dobândite prin legile de împrumut

ART. 1. — Pământul dobândit prin legea rurală din 1864, prin legile de înstrăinare a bunurilor Statului din 13 Februarie 1879, 3 Aprilie 1882, 7 Aprilie 1889, 10 Aprilie 1910, 18 Martie 1912, 23 Aprilie 1916, 3 Mai 1916, prin legea din 2 Aprilie 1903, pentru acordarea de pământuri luptătorilor din războiul 1877-78, prin legea pentru împrumutarea în Dobrogea a subofițerilor cu 12 ani neîntreruși în serviciu din 9 Ianuarie 1888 și prin legile din 5 Martie 1906 și 21 Aprilie 1913, pentru reangajarea gradelor inferioare în armată, ori prin cumpărarea dela Casa Rurală, precum și pământul dobândit în întreaga țară pe baza legilor pentru reforma agrară poate fi înstrăinat, fără nici o formalitate, cu respectarea următoarelor condițiuni:

a) Dobânditorii trebuie să fie cetățeni români (bărbați sau femei) muncitori manuali de pământ, sau absolvenți ai unei școli de agricultură de orice grad.

Se asimilează cu muncitorii manuali de pământ: preoții, învățătorii și slujitorii bisericești.

*) Votată de Cameră la 27 Iulie 1929. de Senat la 28 Iulie 1929, Publicată în *Monitorul Oficial* No. 183 din 20 August 1929.

Instrăinările cu titlu de dotă sunt permise, chiar dacă înzestrații nu intră în categoriile mai sus menționate;

b) Instrăinările sunt permise numai pentru terenurile pe cari îndreptățiții au fost puși în posesie și numai dacă se face dovada achitării integrale a prețului către Stat;

c) Dobânditorii nu vor putea stăpâni la data cumpărării, împreună cu terenul achiziționat, mai mult de 25 ha (44 jugăre) pământ cultivabil de familie. Se consideră cuprinși în familie, în înțelesul acestei legi, soții și copiii minori necăsătoriți.

Dovada îndeplinirii sus menționatei condițiuni se va face cu un certificat eliberat de primăria respectivă, completat cu referatul percepției, atunci când nu există titlul de împrumut.

ART. 2. — În scopul creării sau dezvoltării de industrii sau ~~cașezăminte de interes general~~ (spitale, sanatorii), se pot instrăina, fără respectarea condițiilor din art. precedent, până la 5 ha, cu obligațiunea pentru dobânditori de a investi în termen de trei ani un minimum de 500.000 lei de hectar;

La autentificarea actului se va prezenta și devizul lucrărilor ce urmează a se efectua din care un exemplar va rămâne la dosarul de acte autentice.

Neîndeplinirea condițiilor în termenul stipulat atrage de plin drept trecerea terenului în proprietatea Statului, fără nici un drept de restituire.

Nulitatea se poate cere după inițiativa ministerului public și a Ministerului de Agricultură, prin serviciul contencios al Statului.

Acțiunea se prescrie în termen de 3 ani.

ART. 3. — Terenurile plantate cu vii, livezi, cu pomi fructiferi sau pepiniere, indiferent de întindere, precum și locurile de casă până la cel mult 1 ha,

pot fi înstrăinate și ipotecate fără îndeplinirea nici unei condițiuni.

ART. 4. — Toate înstrăinările prevăzute în art. precedent sunt valabile numai dacă vor fi făcute prin acte autentice în Vechiul Regat și Basarabia, iar în Ardeal și Bucovina, dacă vor fi făcute prin acte proprii, pentru a fi intabulate în cărțile funduare.

ART. 5. — Pământul până la 25 ha cultivabile, dobândit prin legile prevăzute în art. 1 al prezentei legi, cum și cel dobândit în temeiul dispozițiilor înscrise în această lege, nu va putea fi ipotecat decât la societățile de credit agricol, funcționând în baza legii speciale de organizare a creditului financiar rural și a creditului agricol.

Aceste instituțiuni pot cumpăra la licitație publică imobilele asupra cărora au ipotecă. Ajunse proprietare, prin adjudecare la licitație, vor trebui să le vândă în conformitate cu dispozițiile art. 1 din prezenta lege.

Când loturile dobândite prin împroprietărire scoase în vânzare prin licitație publică, nu se adjudecă la prima licitație, pentru motivul că prețul oferit nu acopere creanța ipotecară, la licitațiile următoare ele vor putea fi adjudecate asupra oricărui cetățean român.

Loturile pe cari se înființează industriei potrivit art. 2 din această lege, precum și locurile de casă dobândite potrivit legii din 3 Mai 1916, se pot ipoteca și vinde fără nici o restricție.

ART. 6. — Orice înstrăinări făcute fără respectarea dispozițiilor de mai sus, precum și orice sarcini sau ipoteci de orice natură, constituite în afară de prevederile acestei legi, sunt nule de plin drept.

Nulitatea lor este de ordin publică și se poate cere de orice parte interesată, precum și după ini-

țiativa ministerului public sau a Ministerului de Agricultură, de serviciul contencios al Statului.

În aceste două cazuri din urmă procedura este gratuită.

Acțiunea în nulitate se prescrie în termen de 5 ani.

ART. 7. — Schimbul terenurilor prevăzute în legea de față, precum și al terenurilor dobândite prin legea din 12 Mai 1927, este permis atât între ele, precum și cu alte terenuri de aceeași întindere și calitate; în acest din urmă caz pământul primit în schimb de împrumțării își dobândește calitatea decurgând din legile de împrumțării.

ART. 8. — Cei cari n'au fost înscriși pe tablourile de împrumțării ale comunei respective, dar cari au primit loturi în baza dispozițiilor art. 84 al legii agrare pentru Vechiul Regat, și n'au satisfăcut condițiile prevăzute în același articol până la data depunerii acestei legi pe biurul Adunării deputaților, (1 Mai 1929) se deposează de loturile lor.

Pot fi scutiți de deposedare aceia cari au făcut investițiuni importante, după constatarea ce se va face de organele Ministerului Agriculturii și Domeniilor.

Cei deposedați vor primi dela Stat prețul lotului.

Celor deposedați în virtutea dispozițiilor de mai sus li se pot da în schimb loturi de aceeași întindere în regiunile cu cereri de împrumțării satisfăcute, fără ca să existe mai mult de un împrumțării din această categorie, de fiecare sat.

Toți cei ce posedă loturi în virtutea art. 84 al legii agrare pentru Vechiul Regat sau le vor obține în virtutea prezentei legi, sunt obligați a-l pune singuri în valoare, sub sancțiunea deposedării.

Instrăinarea acestor loturi nu se va putea face

uecât cu respectarea dispozițiilor art. 32 al legii agrare pentru Vechiul Regat.

Dispozițiuni tranzitorii

ART. 9. — Instrăinările efectuate anterior legii de față, dar cari întrunesc condițiunile ei, precum și constituirile de drepturi reale pe locuri industriale, efectuate prin acte autentice sau cu dată certă până la promulgarea acestei legi, sunt și rămân valabile.

Creanțele garantate cu ipotecă constituite anterior promulgării acestei legi către instituții particulare și neautorizate prin legi speciale, rămân simple creanțe chirografare.

ART. 10. — Dobânditorii loturilor veteranilor de la 1877, deposedați prin aplicarea art. 5 al legii din 2 Aprilie 1903, vor primi loturile înapoi.

Deposedările făcute pe baza legii din 2 Aprilie 1903, prin aplicarea art. 4 contra titularilor sau a moștenitorilor lor, se anulează.

Ei își vor reprimi loturile, dacă locuiesc în Dobrogea.

În cazul când aceste restituiri nu vor fi posibile, cei în drept vor primi terenuri de valoare egală din disponibilitățile Statului.

Lipsa de folosință pe timpul deposedării nu dă dreptul la nici o despăgubire.

ART. 11. — Dreptul de preemțiune prevăzut în art. 32 din legea pentru reforma agrară în Vechiul Regat se va exercita, ca procedură, în întreaga țară, conform prevederilor din art. 81 al regulamentului, promulgat cu înaltul decret regal No. 3387 din 1922, care capătă putere de lege.

ART. 12. — Schimburile efectuate și executate până la 1 Mai 1929, în Basarabia, între terenurile

particulare și acele ale Statului sau comunelor se ratifică.

ART. 13. — Orice dispozițiuni prevăzute prin legi, regulamente sau deciziuni contrarii dispozițiilor înscrise în prezenta lege, se abrogă.

ART. 14. — Un regulament de administrație va desvolta amănuntele de aplicare ale acestei legi.

Expunere de Motive

Legea din 13 Martie 1925, privitoare la înstrăinarea loturilor dobândite prin împrumut, departe de a fi adus rezultatele aşteptate, a dat naştere la o serie nesfârşită de vexaţiuni şi abuzuri în dauna sătenilor harnici, dornici de a-şi întemeia o gospodărie mai serioasă.

Obligaţiunea de a aştepta exercitarea dreptului de preemţiune al Casei Centrale a împrumutului, şi de a-şi procura certificate dela Consilieratele Agricole, îi făcea de cele mai multe ori să renunţe la intenţiunea de a cumpăra.

Alte ori cumpărau prin acte sub semnătură privată, pe care de teama sancţiunilor prevăzute în lege nu le mai transcriau.

Acei cari se resemnau totuşi a îndeplini formele complicate ale legii, se vedeau în necesitatea de a cheltui sume de bani importante, pierzându-şi vremea cu drumuri costisitoare şi intervenţii la consilieratele agricole ba chiar la Casa Centrală a împrumutului.

Inutilitatea acestei legi rezultă şi din împrejurarea că până în prezent nu există un singur caz în care Casa Centrală a împrumutului să fi găsit oportun a-şi exercita dreptul de preemţiune în această materie.

Pe de altă parte, în ceasul de faţă, când nevoia măririi producţiunii ne impune să facem toate eforturile spre a favoriza crearea şi dezvoltarea unei clase de muncitori harnici, urmează să lăsăm posibilitatea unei circulaţiunii mai lesnicioase în mâinile cultivatorilor săteni, a pământurilor dobândite, fie prin legea de împrumut, fie prin cumpărare dela Casa Rurală.

În felul acesta se va face o selecţiune naturală, dându-se putinţă săteanului vrednic să dobândească fără greutăţile decurgând din legea din 13 Martie 1925, o întindere suficientă de pământ, punând în valoare produsul unei munci spornice şi

cinstite, și se vor realiza cu mai multă ușurință la sate gospodării serioase, isvor temeinic de energii naționale în dezvoltarea Statului nostru.

Pentru atingerea acestui scop propunem alăturatul proiect de lege pentru libera circulație a pământurilor dobândite prin legile de împrumut.

Prin art. 1 al acestui proiect de lege am desființat formalitatea dreptului de preemțiune a Casei Centrale a împrumutării pentru înstreținerea pământurilor dobândite în întreaga țară, prin legile de împrumut și prin cumpărarea de la Casa Rurală.

Am precizat enumerând în mod limitativ, ceea ce am înțeles prin legile de împrumut, înglobând în această categorie, atât legile pentru reforma agrară, cât și legea rurală din 1864, legile de însreținerea bunurilor Statului precum și legile din 2 Aprilie 1903 pentru acordarea de pământuri luptătorilor din 1877 și 21 Aprilie 1913, pentru reangajarea gradelor inferioare în armată.

Lăsând liberă circulația acestor pământuri, am pus totuși o serie de condițiuni cu privire la persoana dobânditorilor și la întinderea de pământ care se poate dobândi.

Aceste condițiuni au fost impuse din dorința ca pământul să nu treacă decât în mâinile plugarilor cetățeni români și să evite, pe cât posibil, acapararea de terenuri și specula.

Pentru a ușura facerea dovezilor și îndeplinirea acestor condițiuni și a cruța pe eventualii dobânditori de intervențiuni costisitoare în capitalele de județe, le-am impus să prezinte certificate liberate de primăria și percepția respectivă, precum și extrase după cartea funduară acolo unde există.

În art. 2 am permis dobândirea până la 5 ha, fără obligațiunea îndeplinirii condițiilor înscrise în art. 1, în vederea creării sau dezvoltării de industrii, aceste terenuri scotându-se cu desăvârșire de sub rigorile prezentei legi. Am impus însă dobânditorilor din această categorie obligațiunea de a investi în termen de 2 ani un minimum de 500.000 lei de hectar.

În art. 3 am înscris a doua excepție la condițiunile prevăzute în art. 1 și anume pentru locurile de casă până la cel mult un hectar, precum și pentru terenurile plantate cu vii, livezi cu pomi fructiferi, sau pepiniere care vor putea fi înstrăinate prin bună învoială fără nici o formalitate și fără îndeplinirea nici unei condițiuni.

În art. 4 pentru a avea posibilitate de a controla îndeplinirea condițiilor înscrise în art. 1, am impus necesitatea autentificării actelor, prin care se vor dobândi acele pământuri în Vechiul Regat; în Basarabia ele vor fi făcute conform dreptului comun, iar în Ardeal și Bucovina aceste înstrăinări vor fi făcute prin acte proprii pentru a fi intabulate în cărțile funduare.

În scopul de a feri pe săteni de cămătări, am pus în art. 5 anume restricțiuni pentru ipotecarea pământurilor sătenilor, atât în ce privește întinderea, cât și persoana împrumutătorilor.

Am sancționat apoi cu nulitatea absolută de ordine publică orice înstrăinări sau constituiri de sarcini în afară de prevederile acestei legi, pentru terenurile cari continuă a rămâne supuse regimului acestei legi.

Prin art. 7 am reglementat schimbul terenurilor prevăzute în legea de față, precum și al terenurilor dobândite în temeiul legii din 12 Mai 1927.

Am simplificat de asemenea prin dispozițiunile art. 8, formalitățile schimbului de terenuri ale Statului și comunelor cu acelea ale particularilor, reglementându-l pentru întreaga țară.

Prin art. 9 am reglementat situația loturilor cu cari au fost improprietăriți absolvenții școalelor de agricultură, pe de o parte interzicând înstrăinarea către alte persoane decât agronomi, pe de altă parte obligând pe agronomii dobânditori din improprietărire dela Stat, sau prin cumpărare, să locuiască în localitate și să pună singuri în valoare aceste loturi și cu modul acest să fie un exemplu viu pentru ceilalți gospodari din satele noastre.

Am exceptat însă dela aceste obligațiuni pe dobânditorii agronomi funcționari la sate, transferați cu serviciul în alte localități.

Prin art. 10 am considerat valabile înstrăinările prevăzute în această lege precum și constituirile de drepturi reale pe locurile industriale efectuate prin acte autentice, sau cu dată certă, până la promulgarea acestei legi, în condițiunile ei.

Am reglementat de asemenea și soarta creanțelor garantate cu ipoteci constituite anterior promulgării acestei legi, către instituțiuni particulare și neautorizate prin legi speciale, aceste creanțe rămânând simple creanțe chirografare, întrucât aceste grevări nu aveau temei legal.

Prin art. 11 am reglementat situația loturilor veteranilor de la 1877, cărora li s'au aplicat rigorile art. 5 al legii dela 2 Aprilie 1923, dispunând restituirea acestor loturi.

În cazul prin care aceste restituiri nu ar fi posibile, am dispus ca celor în drept să li se dea terenuri de egală valoare din disponibilitățile Statului.

Pentru motivele mai sus expuse, dacă și d-voastră împărtășiți aceleași păreri, am onoare a vă ruga să binevoiți a aproba și a votă prezentul proiect de lege ce supun delibărării d-voastre.

Ministrul Agriculturii și Domeniilor, I. MIHALACHE.

Subsecretar de Stat, VIRGIL POTĂCA

Avizul Consiliului Legislativ

PROCES-VERBAL No. 18

Sedințele dela 26, 27 și 29 Aprilie 1929

Președinția d-lui profesor I. N. Angelescu.

Prezenți fiind consilierii permanenți d-nii: G. Slătineanu, St. Chicoș, G. Sărățeanu și N. Hiott.

Referenți titulari ai lucrării d-nii: M. Lazeanu și G. Enescu.

Luînd în discuție proiectul de lege pentru reglamentarea circulației pământurilor cultivabile, înaintat Consiliului de Ministerul Agriculturii și Domeniilor, cu adresa No. 38.245 din 25 Aprilie 1929, emanând dela acelaș minister și înregistrat la la acest consiliu sub No. 437 dela 25 Aprilie 1929.

Ascultând raportul d-lui consilier permanent G. Sărățeanu și referatul d-lui referent titular M. Lazeanu și G. Enescu.

Consiliul,

Constată că prezentul proiect de lege prevede modurile cum în viitor se vor înstrăina pământurile dobândite pe baza legilor de împrumut din 13 Februarie 1879, 3 Aprilie 1882, 7 Aprilie 1889, 10 Aprilie 1910, 18 Martie 1912, 23 Aprilie 1916, 3 Mai 1915, 2 Aprilie 1903 și 21 Aprilie 1913; și are de scop să faciliteze aceste înstrăinări suprimând restricțiunile și formalitățile cerute de legea din 13 Martie 1925, și de legea agrară.

I. Dispozițiunile legii pentru reforma agrară precum și a tuturor celorlalte legi mai sus menționate, au avut de scop de a veni în ajutorul noilor împrumutări și de a-i proteja atâr-

contra lipsei lor de cunoștințe tehnice, cât și contra lipsei de mijloace de exploatare rațională a pământului. Restricțiunile impuse de aceste legiuiri în ceea ce privește înstrăinarea și circulațiunea pământurilor cultivabile precum și posibilitatea obținerii creditelor agricole erau dictate de situația în care se găseau micii proprietari și întreaga economie națională. Odată cu atingerea scopului lor, aceste restricțiuni erau menite să dispară, după cum dovedesc termenele fixate prin art. 120 din legea pentru reforma agrară. Întreaga economie agricolă a țării, intrată în normal, trebuia să beneficieze de avantajul unei depline libertăți a circulațiunii bunurilor.

Modificarea regimului de protecție a micilor cultivatori împroprietăriți, așa cum fusese prevăzut în legea agrară din 1921 și în legea din 23 Martie 1925, presupune ameliorarea situațiunii economice a micilor cultivatori și o posibilitate de obținere de credite lesnicioase, care să-i ferească de o subjugare a gospodăriilor lor și deci de o zădărniciere a efectelor bune întrevăzute în legile menționate mai sus.

Pentru a zădărnici aceste efecte este nevoie de un complex de legiuiri și de măsuri practice, pentru ca prin acest singur proiect să nu se contravină spiritului legilor de expropriere și împroprietărire, ceea ce s'ar întâmpla, dacă nu s'ar îmbunătăți situația nouilor împroprietăriți.

II. Art. 10, alin. 2 din proiect spune: „creanțele garantate cu ipotecă constituite anterior promulgării acestei legi, către instituțiuni particulare și neautorizate prin legi speciale, rămân **simple creanțe chirografare.**”

Legea pentru reforma agrară din 1921, în articolul ei 123, dând dreptul exclusiv instituțiilor de Stat de a acorda credite pe ipotecă luate asupra loturilor de împroprietărire, declară, în scopul de a împiedica camăta, nule ipotecile luate de instituțiile particulare. Instanțele ordinare de judecată sunt chemate să pronunțe nulitatea acestor ipotecă, în fiecare caz în parte. A stabilit prin lege că aceste creanțe ipotecare rămân simple creanțe chirografare, ar însemna a rezolva prin lege conflictele eventuale între părți. O asemenea dispozițiune contravine principiului separațiunii puterilor în Stat, implică o intervențiune a puterii legislative în atribuțiunile puterii judecătorești și de aceea Consiliul este de părere să se suprimă dispozițiunea din art. 10, alin. 2, rămânând ca litigiile survenite în această materie să fie soluționate numai de instanțele de judecată.

III. Art. 5 din proiect prevede instituțiunile cărora pământurile până la 25 ha sau 25 jugăre pot fi ipotecate, iar în alin. 2, adaugă că în regiunile unde nu sunt asemenea instituțiuni de Stat, acelaș drept îl au și instituțiunile particulare de credit.

Din expunerea de motive, precum și din întreaga economie a prezentului proiect de lege, reese că intențiunea legiuitorului este de a ușura circulațiunea pământurilor cultivabile, suprămând restricțiunile și formalitățiile cerute, fie la înstrăinare, fie la constituirea de drepturi reale. Libera circulație a loturilor de împroprietărire, precum și ușurarea creditului agricol interesând într'un grad foarte înalt întreaga economie agricolă, Consiliul este de părere că proiectul de lege, prin dispozițiunea cuprinsă în art. 5, nu dă o complectă realizare acestor intențiuni urmărite de legiuitor.

Intr'adevăr, proprietarii de pământ cultivabil neavând posibilitatea de a se adresa pentru obținerea de credite ipotecare decât instituțiunilor de Stat, autorizate prin legile lor organice, și numai în cazul când asemenea instituțiuni nu s'ar afla în regiune și celorlalte instituțiuni particulare de credit, sistemul acesta ar putea da naștere la complicațiuni și îngreuiază obținerea însăși a acestor credite.

Instituțiunile de Stat autorizate pot să nu existe într'o regiune, dar se poate deasemenea să existe și să nu voiască sau să nu poate furniza creditul cerut. Solicitatorul unei asemenea credit nu se poate adresa în acest caz instituțiuni particulare, care va refuza cu drept cuvân acordarea unui credit ipotecar, de teamă de a nu suferi rigoarea dispozițiunilor prevăzute în lege, sau în cel mai bun caz, va pretinde o dovadă din partea instituțiuni de Stat, atestând că aceasta nu poate furniza creditul cerut. O asemenea dovadă ar putea fi refuzată și în cazul acesta solicitatorul de credit este în imposibilitate de a-l obține.

S'ar putea de asemenea ca instituțiunile particulare, acolo unde ele vin în concurență cu instituțiunile de Stat, nu numai să nu pretindă dobânzi uzurare, dar din contră, să fie în măsură de a procura credite în condițiuni mai avantajoase decât instituțiunile de Stat. A împiedica în acest caz pe proprietarii de pământ de a-și procura creditul necesar acolo unde îl găsesc mai ieftin, înseamnă a contrazice scopul însăși pe care și-l propune prezentul proiect de lege.

De aceea Consiliul este de părere ca proiectul de lege să extindă dreptul de a acorda credite ipotecare la toate instituțiile de credit, fără a mai face distincțiune între instituțiile de Stat autorizate și celelalte.

IV. Art. 9 din proiect prevede că agronomii dobânditori prin împroprietărire dela Stat sau prin cumpărate, sunt obligați, potrivit legii agrare să locuiască în localitate și să pună singuri în valoare aceste loturi.

Neîndeplinirea acestor obligațiuni, spune proiectul, atrage după sine deposedarea de plin drept. **Atât constatarea acestor condițiuni cât și deposedarea se vor face pe cale administrativă, restituindu-se prețul încasat.**

Or, nerespectarea condițiilor prevăzute de lege, care i-au făcut pe agronomi proprietari de pământ este o chestiune cu **caracter contencios**, de care trebuie sesizate instanțele judecătorești, singure chemate să rezolve litigiile de asemenea natură și să declare eventual nulitatea unei asemenea împroprietării făcute cu nerespectarea condițiilor prevăzute de lege.

Consiliul propune deci ca alin. 3 al art. 9 să fie modificat în sensul ca instanțele judecătorești ordinare și nu autoritatea administrativă, să pronunțe deposedarea și constituirea prețului încasat de Stat.

V. Aliniatul ultim al art. 9 prevede că aceste dispozițiuni nu se vor aplica agronomilor funcționari la sate, transferați cu serviciul în alte localități.

Dispozițiunea aceasta vine în contradicție cu motivul însuși care a determinat pe legiuitor să împroprietărească pe agronomi și cu spiritul întregii legi a împroprietăririi.

Legiuitorul a înțeles să împroprietărească pe agronomi în calitatea lor de **specialiști** și nu în calitatea lor de **funcționari**. Deja faptul că ei sunt în acelaș timp și salariați de Stat și împroprietăriți, este o favoare care calcă ideea de echitate peste care legiuitorul a trecut numai din considerațiunea că acești specialiști pot da prin cunoștințele tehnice pe cari le posedă, acolo unde cultivă **singuri** pământul cu care au fost împroprietăriți, un exemplu de cultivare rodnică și științifică a pământului.

Împroprietărirea lor a fost impusă de necesitatea de a se întreprinde o educațiune tehnică și economică asupra masei țărănești, rămasă încă la metode rudimentare de cultură, educațiune care trebuie să intervină cel puțin concomitent cu reforma agrară, dacă împrejurările n'au permis realizarea ei mai din vreme.

Așa dar, agronomul își justifică dreptul lui la împroprietărire numai atâta vreme cât își îndeplinește rolul lui de tehnician și îndrumător al culturii agricole. Însăși expunerea de motive a prezentului proiect spune că legea obligă pe agronomii dobânditori prin împroprietărire dela Stat să locuiască în localitate și să pună singuri în valoare aceste loturi „și cu modul acesta să fie un exemplu viu pentru ceilalți gospodari din satele noastre“.

A-l muta din localitatea unde posedă, în interes de serviciu, cum spune aliniatul sus menționat, și a-i menține drepturile de proprietar, însemnează a-l scuti de îndatorirea rezultată din specialitatea pentru care a și fost împroprietărit conform legii și a-l lăsa totuș să continue a beneficia în mod ilegal și fără nici o justificare de lotul cu care a fost împroprietărit.

Dacă, după cum spune proiectul, agronomul rămas numai cu atribuțiunile lui de funcționar public, continuă să posede lotul ce i s'a atribuit, aceasta însemnează a gratifica o categorie de funcționari cu loturi de împroprietărire, ceea ce nu este nici legal, nici echitabil.

În baza acestor considerațiuni, Consiliul este de părere ca aliniatul ultim al art. 9 să fie suprimat.

Cu aceste precizări și modificări, Consiliul este de părere că proiectul de lege urmează a fi supus dezbaterilor Corpurilor legiuitoare.

Președinte, PROF. I. N. ANGELESCU

Consilieri permanenți: G. Slătineanu, St. Chicos, G. Sărățeanu, N. Hlott.

Referenți titulari: Mihail Lazeanu, G. Enescu

Raportul dela Cameră

Domnilor deputați,

Comisiunea permanentă de agricultură, păduri și domenii, întrunindu-se în număr regulamentar în ședințele dela 18, 19 și 22 Iulie a. c., sub președința d-lui D. Căpățâneanu, membru, a luat în cercetare proiectul de lege pentru regulamentul circulațiunii pământurilor cultivabile și l'a admis cu modificările arătate mai jos pentru următoarele considerațiuni.

În conformitate cu prescripțiunile art. 93 din regulamentul Interior al Adunării au fost desemnați d-nii: I. G. Beldie, N. Rușăceanu și Mihail Șerban care împreună cu d. I. Cămărășescu și subsemnatul ca raportor, vor cerceta amendamentele prezentate în ședință publică.

Domnilor deputați,

Proiectul de lege ce sunteți chemați a-l da adevărul, și prin care se regulează circulațiunea pământurilor dobândite prin împroprietărire, are o reală însemnătate.

Înlăturând vexațiunile, abuzurile, pierderea de timp și de bani, la cari a dat loc obligativitatea formalităților prevăzute de legea din 13 Martie 1925, în vederea exercitării dreptului de preemțiune — nici odată exercitat în fapt — proiectul deschide perspective noi de propășire sătenilor vrednici.

Legile de împroprietărire având scopul de a împărtași un cât mai mare număr de săteni din pământul destinat împroprietăririi, au creat, în mod firesc, o proprietate parcelată țărănească de 3—5 hectare. O astfel de proprietate, care în majoritatea cazurilor nu este nici măcar comasată într'un singur lot, nu va putea folosi pe deantregul economiei generale a țării și nu va duce la mărirea producțiunii decât dacă vom

face cu putință ca, în mod lesnicios să intre în mâna celor capabili dintre muncitorii cu brațele. Cei harnici și economi vor putea să-și sporească proprietatea până la maximum 25 hectare și vor crea astfel gospodării serioase, cărora vor putea să le consacre cu folos, întreaga lor activitate.

Comisiunea a măriginit numai la 25 hectare de familie, întinderea ce se poate dobândi, înțelegând prin aceasta să păstreze la baza așezământului nostru agrar proprietatea de muncă.

Proiectul de față este reclamat, în deosebi de nevoi de a asigura credit împrumuturilor.

În momentul în care d-voastră, d-lor deputați, sunteți chemați a legifera organizarea Creditului funcior agricol, menit a face cu putință punerea în valoare a pământului și înregistrarea gospodăriilor țărănești cu inventarul necesar, se impunea o regulamentare a transmisiunii pământului, care să înlăture formalitățile greoaie și inutile de până acum.

Venit după o perioadă de interdicție a înstrăinărilor de pământ rural, interdicție pe care o justifică năzuința de a lega cât mai mult de pământul ce i se acordase pe săteanul împrumutat, fără însă a se fi luat în acelaș timp măsuri de înregistrare și protecțiune a sfortărilor micului agricultor, proiectul de față coincide cu măsurile pe care guvernul le ia pentru a asigura propășirea agriculturii, prin întreaga sa politică favorabilă claselor producătoare. Iată de ce proiectul de față, devenit lege, va fi după cerința noastră, bogat în consecințe favorabile pentru economia națională și propășirea clasei țărănești.

Comisiunea a adus următoarele modificări textului propus de către d. ministru al agriculturii: a fixat aceeași întindere maximă de 25 ha., ce poate dobândi un muncitor manual de pământ din terenurile rurale, în întreaga țară, socotind că nu e nici un motiv a stabili pentru Ardeal și Banat, o întindere mai mică; comisiunea a menținut enumerarea, ce se face în art. 1, a legilor de împrumut, întrucât această enumerare, care este limitativă, curmă controversa la care a dat naștere textul legii din 13 Martie 1925; în adevăr, zisa lege prin termenii generali întrebuițați născuse discuția dacă pământul dobândit prin unele legi de împrumut sau colonizare din ținuturile unite este supus, în ce privește transmisiunea și ipotecarea, regimului instaurat printr'însa.

În art. 2, s'a înlesnit așezămintele de interes general (spitale și sanatorii) posibilitatea de a se instala la țară.

În art. 5, comisiunea urmând în total vederile d-lui ministru al agriculturii, a mărginit dreptul de ipotecare numai instituțiilor de credit care fac numai operațiuni ipotecare, cari potrivit proiectului supus acum deliberărilor Adunării, vor fi înstitute serioase și puse sub controlul Statului.

Fixând limpede și categoric scopul urmărit de art. 9 și anume, de a obliga pe agronomul să satisfacă condițiunile în cari au fost împroprietăriți sau să suporte consecințele în cazul când nu le-au satisfăcut, adăugând textelor unele preciziuni ce i s'au părut necesare, Comisiunea a adoptat proiectul de lege și vă roagă, prin subsemnatul, a-i da aprobarea d-voastră.

Raportor, ALEXANDRU STAN.

CUPRINSUL

I

Lege pentru reglementarea circulației pământurilor dobândite prin legile de împroprietărire

Art. 1— 8 3— 7

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Dispozițiuni transitorii

Art. 9—14 7— 8

II

Expunere de Motive 9—12

Avizul Consiliului Legislativ 13—17

Raportul dela Cameră 18—20
